

РЕШЕНИЕ

№ 167

гр. Благоевград, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ДВНАДЕСЕТИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Емилия Дончева

при участието на секретаря Лозена Димитрова
като разгледа докладваното от Емилия Дончева Търговско дело № 20221200900193 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба от Г. П. А., ЕГН *****, чрез адв. Т. Г., съдебен адрес: гр. София, ж.к. „*** против ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**, представлявано от С.П. и К.К., с която е предявен осъдителен иск - за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 50000,00 лева, представляваща обезщетение за претърпените болки и страдания от получените увреждания от ПТП, настъпило на 19.04.2021 г., ведно със законната лихва от датата на увреждането - 19.04.2021 г. до окончателното изплащане.

В исковата молба се твърди, че на 19.04.2021 г., на път III -1903, в района на 35 км., община Разлог, С.С.А., водач на лек автомобил марка „Опел Астра”, с рег. № СА ***, поради движение с несъобразена скорост, губи контрол над управляваното МПС, навлиза в лентата за насрещно движение и виновно реализира ПТП с л.а. ВАЗ, рег. № СА ***, управляван от ищеца Г. А.. Сочи се, че вследствие на ПТП, на ищеца са причинени няколко телесни повреди с дълъг срок на възстановяване, съпътстван от интензивни болки и страдания, както и битови неудобства и стрес.

Твърди се, че вследствие на ПТП ищецът е получил следните увреждания: фрактура на ацетабулума на лява ТБС с дислокация, оперативно лечение, черепномозъчна травма, силна болка в кръста, ирадираща към краката, поизразена влявло, с изтръпване и слабост в прасците и ходилата, невъзможна самостоятелна походка, придвижване с помощни средства, пасивни и активни движения в непълен обем, сила и скорост. Изтъква се, че получените увреждания са довели до невъзможност за самостоятелно придвижване и обслужване, като и към настоящия момент ищецът се подпомага от близките си, самостоятелното му придвижването е несъвместимо с получените увреждания. Сочи се, че от

получените увреждания, както и от оперативната намеса, ищецът изпитва интензивни болки, съпроводени с главоболие, гадене, световъртеж. Получените увреждания се отразили негативно и на психиката на ищеца, който след инцидента изпитвал страх от автомобили, притеснение и безпокойство при необходимост да пресича път с автомобилно движение. Преживяното го направило по-затворен и променило начина му на живот.

Сочи се, че лек автомобил марка „Опел Астра“, с рег. № СА ***, притежава валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ към датата на ПТП, номер на полицата BG/02/*** в ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Твърди се, че ищецът е поискал по реда на Кодекса за застраховането, ответното дружество да определи и изплати обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди, но плащане не е последвало.

Оправено е искане за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 50000,00 лева, представляваща обезщетение за претърпените болки и страдания от получените увреждания от ПТП, настъпило на 19.04.2021 г., ведно със законната лихва от датата на увреждането – 19.04.2021 г. до окончателното изплащане.

В отговора на исковата молба предявеният иск се оспорва по основание и размер.

Оспорва се механизма на ПТП. Оспорват се изложените от ищеца твърдения относно механизма на ПТП, както и посочения механизъм на ПТП в Констативен протокол за ПТП с пострадали лица.

Оспорва се твърдението за наличие на осъществен деликтен фактически състав по отношение на всеки от неговите елементи, в това число противоправност и вина в поведението на водача на МПС. Твърди се, че събитието е случайно (чл. 15 НК) за водача на МПС, като за него не е била налице обективна възможност да предвиди и предотврати настъпването на вредите.

Направено е възражение по чл. 51, ал. 2 ЗЗД за съпричиняване на вредите.

Оспорват се твърденията, че в резултат на процесното ПТП ищецът е претърпял цитираните в исковата молба телесни повреди - по вид и степен, както и че същите са резултат на реализираното МПС. Оспорват се твърденията относно претърпените болки и страдания, както и относно оздравителния процес.

Оспорва се размера на претендираните неимуществени вреди. Оспорва се и претенцията за лихва за забава, като се твърди, че застрахователят не е в забава.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

От Констативен протокол за ПТП с пострадали лица от 19.04.2021 г. се установява, че на 19.04.2021 г., на път III- 1903 (35 км), общ. Разлог, около 10:00 ч., е настъпило ПТП с участници ППС с рег. № СА ***, марка „Опел“, модел „Астра“, собственост на С.С.А. и водач С.С.А. и ППС с рег. № СА ***, марка ВАЗ, модел 21214, собственост на „Екоинженеринг- РМ“ ЕООД, ЕИК 121283500 и водач Г. П. А., като пострадало лице е посочен Г. П. А., счупена костница (чашка) на лява тазобедрена става.

Във връзка с процесното ПТП е образувано ДП № 331 ЗМ 109/2021 г. по описа на РУ МВР – Разлог. Видно от Постановление за прекратяване на досъдебно производство от 21.01.2022 г. на РП- Благоевград, наказателното производство по досъдебно производство № 331 ЗМ 109/2021 г. по описа на РУ МВР- Разлог, образувано за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“ НК вр. чл. 342,

ал. 1, пр. 3 НК, е прекратено по искане на пострадалия на основание чл. 24, ал. 1, т. 9 НК. Разпоредено е изпращане на постановлението, ведно с материалите по делото, на РУ МВР - Разлог за преценка за реализиране на административно-наказателната отговорност на съответното виновно лице.

С наказателно постановление № 21-0331-001083 от 21.02.2022 г. на С.С.А. е наложено наказание по чл. 179, ал. 2, пр. 1 ЗДвП – глоба в размер на 200 лв. за това, че на 19.04.2021 г., около 10:20 ч., в община Разлог, на път трети клас № 1903, като водач на лек автомобил, марка „Опел“, модел „Астра“, с рег. № СА ***, не избира скоростта на движение съобразно атмосферните условия, релефа, условията на видимост, интензивността на движение и други обстоятелства, за да спрат пред предвидимо препятствие или създадена опасност за движението, с което виновно е нарушил чл. 20, ал. 2 ЗДвП.

От епикриза от „МБАЛ- Разлог“ ЕООД – Хирургично отделение се установява, че ищецът е лекуван в лечебното заведение през периода 19.04.2021 г.- 22.04.2021 г., с диагноза: S 32.40. Извършени са оперативни процедури на таза и долния крайник със среден обем и сложност, с подобрение.

От проверка за сключена застраховка „Гражданска отговорност“ се установява, че към дата 19.04.2021 г. МПС с ДКН СА *** има активна застраховка „Гражданска отговорност“ със застраховател ЗД Бул Инс АД с начална дата на покритие 26.11.2020 г. 14:33 до 25.11.2021 г. 23:59.

С претенция вх. № ОК- 302329/25.05.2021 г. ищецът чрез пълномощник адв. Г. е заявил пред ответното дружество искане за изплащане на застрахователно обезщетение за ПТП, настъпило на 19.04.2021 г. в размер на 100000,00 лв.

С писмо изх. № НИЦ-3592/26.05.2021 г. застрахователят е уведомил ищеца, че няма основание да удовлетвори претенцията, тъй като с представените от ищеца документи не са ангажирани безспорни доказателства относно виновността на застрахования в дружеството водач за настъпване на ПТП, което е абсолютна предпоставка за изплащане на обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“. Изискано е представянето на: влязъл в законна сила акт- присъда, решение или споразумение по наказателно дело или постановление за прекратяване на наказателно производство и служебна бележка, удостоверяваща, че същото не е обжалвано – оригинал или заверено копие; авто-техническа експертиза – оригинал или заверено копие; протокол за оглед на местопроизшествие, фотоалбум и скица към него- оригинал или заверено копие; медицински документи, удостоверяващи получените увреждания – рентгенови снимки, както и медицински документи, удостоверяващи оздравителния период, проведени консултации и други - оригинали или заверени копия. Ищецът е уведомен, че до представяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС, ЗД „Бул Инс“ АД не е в риск „Гражданска отговорност“ и няма основание да изплати претендираното обезщетение.

По делото са ангажирани гласни доказателства от ищеца.

В показанията си св. Д.Б. сочи, че знае за инцидент с ищеца, настъпил на 19.04.2021 г. За катастрофата знае от съпруга си, който работел с ищеца. Не е ходила на мястото на катастрофата, отишла в болницата, но поради Ковид мерките, не били допуснати да влязат. За първи път видяла Г. след изписването му от болницата. Разяснява, че Г. имал много травми, една от които - тазобедрената

става, се усложнила много. Имал и други травми – на главата, но най-сериозна била тази на тазобедрената става. Г. бил 3-4 месеца на легло. Свидетелката заедно със св. М. се грижели за ищеца четири месеца, тъй като не можел да се храни, да става, да се облича. Сочил, че Г. и до сега имал проблеми с крака, особено при лошо време. Болките му променили характера изцяло, отношението към хората, не бил същият. Преди катастрофата Г. бил жизнен, усмихвал се, споделял, а след катастрофата бил друг човек.

Свидетелката М. в показанията си сочи, че познава Г. от младежките години. Знае за пътен инцидент, в който участвал Г.. Пет дни ишецът бил в болница. След като се прибрал в къщи Г. бил в безпомощно състояние, тъй като не можел да се движи. Имал удар в главата, носът му бил подут, не можел да се обслужва сам, поради счупване на таза. Свидетелката ходела всеки ден, тъй като Г. живеел с майка си, която била много възрастна. На третия или четвъртия месец ишецът направил първи опити да става, но изпитвал силни болки. След четвъртия месец се върнал на работа, но първоначално го водели с кола, по-активно бил на работа след шестия месец. След катастрофата станал много нервен, по-затворен.

По делото е назначена и приета съдебно-автотехническа експертиза. Относно механизма на ПТП експертът дава заключение, както следва: на 19.04.2021 г., около 10:40 ч., лек автомобил марка и модел Опел Астра, с рег. № СА *** се движел по път III- 1903, от главен път II19 към с. Елешница, общ. Разлог, обл. Благоевград. Автомобилът бил управляван от водача С.А.. Времето било дъждовно, мокра асфалтова настилка, като попрехвърчал и сняг. При приближаване на км. 3⁺⁵⁰⁰, на ляв завой, непосредствено преди моста на с. Златарица, лекият автомобил се движил със скорост около 25 км/ч. Левият завой, който следвало за премине л. а. Опел бил с малък радиус на кривина. При навлизане в левия за водача А. завой, видимостта била ограничена от висока дървесна и ниска храстовидна растителност, но и силно намалена предвид смесения валеж от дъжд, примесен със сняг. Лек автомобил Опел навлязъл в лентата за насрещно движение. В същото време от с. Елешница в посока към главен път II 19 се движел лек автомобил марка и модел ВАЗ 21214, с рег. № СА 8065 МТ, управляван от Г. А.. Лек автомобил ВАЗ преди преминаване на моста на р. Златарица, също преминал през ляв на него завой. Непосредствено след кр. на моста, л.а. ВАЗ се блъска в насрещно движещ се л.а. Опел. Ударът е реализиран в лентата за движение на л.а. ВАЗ. Двете МПС ударили предните си леви части. Л. а. ВАЗ се завъртял по посока, обратна на часовниковата стрелка и при окончателното си установяване застанал почти перпендикулярно на пътя, а лек автомобил Опел също се завъртял незначително в посока, обратна на часовниковата стрелка, като предното ляво колело било на осовата линия. Експертът сочи, че скоростта на л.а. Опел непосредствено преди удара е била 25,1 км/ч, а на лек автомобил ВАЗ - 23,8 км/м., съответно скоростта на л. а. Опел непосредствено след удара е била 5,35 км/ч, а на лек автомобил ВАЗ - 1,4 км/м. Причината за настъпване на ПТП не е от технически, а от субективен характер, изразяваща се в неправилно техническо действие от страна на водача на л. а. Опел - навлизане в лентата за насрещно движение, без да се убеди, че има друг участник в движението, движещ се в лентата за насрещно движение, при условия на ограничена и намалена видимост и мокра/заснежена настилка.

ПТП е било непредотвратимо чрез спиране, тъй като сумата от „опасните зони“ 29 м. е по-голяма от взаимното им отстояние в момента, когато и за двамата водачи видимостта не е била вече ограничена- 20-25 метра.

В с.з. експертът пояснява, че при челен удар с ниски скорости, какъвто е процесния, предпазния обезопасителен колан е ефективен до 60-80%.

По делото е назначена и приета съдебно-медицинска експертиза. Експертът сочи, че установеното травматично увреждане счупване на ацеталбулума от лява тазобедрена става, по своя медико-биологичен критерий е причинило на ищеца трайно затруднение движението на левия долен крайник, за около една година, като този период включва оперативното - мануално лечение, времето на имобилизация от около два месеца и последващо раздвижване, до възстановяване на основаната функция на крайника за ходене и съответно възстановена трудоспособност. Счупването е свързано с болки и страдания, силни по време на и след произшествието и при мануалното му наместване на 20.04.2021 г. и постепенно намаляващи във времето на горепосочения срок от една година, за възстановяване основната функция на крайника за ходене. След това пострадалият може да има болкови оплаквания и дискомфорт, проявяващи се най- вече при натоварване на крайника и тазобедрената става, както и при промяна на времето за един по- продължителен период, включително и към настоящия момент. Освен на мястото на травмата, пострадалият е изпитвал болки и дискомфорт и в други области, на крайниците и тялото, свързани със залежаване по време на имобилизацията, последващото раздвижване, нарушената работоспособност, затруднения в придвижване и обслужване. Установените след около 3 седмици в ДКЦ „Св.Анна“ София данни за „Световъртеж от централен произход. Увреждане на шийните коренчета. Увреждане на между прешлените дискове в поясния и другите отдели на гръбначния стълб.“, могат да са в косвена причинно- следствена връзка с поцесното ПТП, вероятно и на болестно увреден терен.

Експертът сочи, че световъртежът от централен произход може да се дължи на контузия на главата при ПТП-то, болките със залежаването и дискомфорта от установената травма. Увреждане на шийните коренчета, може да се дължи на сублуксация на шийния отдел по време на ПТП-то. Увреждане на междупрешленните дискове в поясния и другите отдели на гръбначния стълб, могат да са се обострили както от натоварването на гръбначния стълб по време на ПТП-то, така и от залежаване и натоварване на същия по време на имобилизацията и раздвижването, последващи обостряния на сколиоза, спонилоартроза и дискова херния, в долната част на гръбнака от компенсаторно изкривяване на стойката.

Вещото лице е посочило, че не са налични други медицински документи за състоянето на ищеца и наличие на усложнения на по-късен етап, от които да се направи по- категоричен извод за причинно-следствената връзка между процесното ПТП и установените към 11.05.2021 г. увреждания и последващо състояние.

На ищеца първоначално е приложено (оперативно) мануално (ръчно) наместване на счупването с последваща имобилизация на крайника с медикаментозно противосъсирващо и за болката лечение, последвано от физиотерапия и раздвижване.

Установеното и отразено в епикризата от история на заболяването, издадено от „МБАЛ- Разлог“ травматично увреждане - счупване на оцетната ямка от лява тазобедрена става, отговаря да е причинено по начин и време посочени в делото- при ПТП на мястото на водача с удар от пред и към неговата страна.

Експертът счита, че по време на ПТП ищецът е бил без поставен обезопасителен колан или същият не е бил регулиран. Непоставянето или нерегулирането на обезопасителен колан довежда до инерционно придвижване на тялото напред и в ляво в момента на удара, водещо до удар в предните леви части на автомобилната кабина при водача, причинило счупване на Гаванковидна ямка (Ацетабулум).

По делото е назначена и приета комплексна съдебно- медицинска и съдебно- автотехническа експертиза. Вещите лица сочат, че по време на ПТП пострадалият е бил без поставен обезопасителен колан. Това му състоЯ.е е довело до инерционно придвижване на тялото напред и в ляво, в момента на удара с предната лява част на автомобила му и завъртането на предната дясна страна на автомобила. Това нещо е довело до удар в предните и леви части на автомобилната кабина при водача, причинило счупване на Гаванковидна ямка (Ацетабулум) на таза в ляво, от типа на бордова увреда. Това твърдение косвено се потвърждава и от установените данни за удар на главата в областта на носа при ПТП, какъвто не се получава от водач, при поставен колан и при токова ПТП. Механизмът за получаване на счупване на Гаванковидна ямка (Ацетабулум) на таза е най-чест в резултат на ПТП. Кинетичната енергия на травмиращия агент се предава на ацетабулама посредством бедрената глава. Първоначално приложената сила може да е на трохантера при удар отстрани и ако бедрото е при вътрешна ротация се уврежда задната колона, каквото е в конкретния случай. Друг основен механизъм за получаване на азцетабулаано счупване е предаване на силата по оста на бедрото от дисталните отдели на крайника- коляното или ходилото. При флектирана става (при седнало положение) посоката на въздействието е към задните структури на таза, както е в конкретния случай. Типичен пример е бордовата увреда (удар крайника - коляното в борд таблото). Според експертите при описания механизъм на ПТП, поставянето на предпазен колан, не би довело до установените травми или до такава степен.

Експертите сочат, че при удар коланите намаляват близо 25 пъти отрицателното ускорение на човешкото тяло. Разясняват, че коланът е ефективен, само когато е плътно прилепнал към тялото, облегло на седалката.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 432, ал. 1 КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380. Застрахователят по договора за застраховка „Гражданска отговорност“ се задължава да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

В чл. 498, ал. 3 във вр. с чл. 496 във вр. чл. 380 КЗ, като допълнителна, специална предпоставка за допустимост на прекия иск на пострадалия срещу

застрахователя на гражданската отговорност на виновния водач на МПС се предвижда изтичането на тримесечен срок от сезирането на застрахователя по реда на чл. 380 КЗ за доброволно уреждане на отношенията между пострадалия и застрахователя. Следователно, за да са допустими и да се приемат за разглеждане претенциите по чл. 432 КЗ, е необходимо ищецът да удостовери, че е сезирал застрахователя с искане за застрахователно обезщетение по реда и че е изтекъл срока по чл. 498, ал. 3 вр. чл. 496 КЗ (Определение № 165 от 24.03.2017 г. на ВКС по ч. т. д. № 306/2017 г., II т. о., ТК). В случая тези предпоставки се установяват и до предявяването на иска са изминали три месеца, което прави предявената претенция допустима на специалното основание, въведено с КЗ.

Предвид горното, за успешното провеждане на иска срещу застрахователя, в тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на валидно сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между увредилото го лице и ответника; настъпило увреждане, причинено от виновно и противоправно деяние от страна на застрахования; причинна връзка между деянието и вредоносния резултат; както и вида и размера на претърпените вреди.

В случая ищецът претендира неимуществени вреди, претърпени в резултат на настъпилото ПТП на 19.04.2021 г.

Не се спори, че за автомобила, с който е причинено ПТП, е налице валидно сключена и действаща към датата на произшествието застраховка Гражданска отговорност с ответното дружество и относно действителното настъпване на ПТП.

При наличие на договор за застраховка ГО (чл. 344 КЗ), покрит период на застраховане към датата на ПТП (чл. 351 КЗ) и при спазване на изискването на чл. 380 КЗ за уведомяване, съдът следва да прецени наличието на общите предпоставки по чл. 45 във вр. чл. 49 ЗЗД за деликтната отговорност на застрахованото лице.

Постановлението за прекратяване на наказателното производство на основание чл. 24, ал. 1, т. 9 НК, макар и да не е задължително за гражданския съд, дава възможност за преценка относно това дали е извършено деянието, противоправно ли е то и относно вината на дееца. Съдът счита, че от събраните по делото доказателства – автотехническа- експертиза, протокол за ПТП се установява, че при управление на лек автомобил Опел Астра, с рег. № СА *** на 19.04.2021 г., около 10:20 ч., в община Разлог, на път трети клас № 1903 водачът А. е нарушил правилата за движение по пътищата (чл. 20, ал. 2 ЗДВП) и по непредпазливост причинил на ищеца телесни повреди, изразяващи се в: счупване на Гаванковидна ямка (Ацетабулум) на таза в ляво, довело до трайно затруднение движението на левия долен крайник за около една година.

Съгласно чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Справедливостта изисква претърпените болки и страдания на ищеца да бъдат надлежно и адекватно обезщетени. Понятието “справедливост” не е абстрактно. Според ППВС на РБ № 4/23.12.1968 г. то е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените

морални страдания, осакатявания, загрозявания и др. В понятието „неимуществени вреди“ следва да се включват всички онези телесни и психически увреждания на пострадалото лице и претърпените от него болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания на лицето, ноторно намиращи отражение не само върху психиката, но и създаващи социален дискомфорт за определен период от време (Решение № 33/04.04.2012 г. на ВКС по т. д. № 172/2011 г., II т.о.). Същевременно обезщетението за неимуществени вреди има паричен израз, поради което всякога се явява детерминирано и от икономическа конюнктура в страната, една от проявите форми на която, наред с официалната статистика за средна работна заплата, за нивото на инфлация и пр. са и нормативно определените лимити за отговорността на застрахователя, независимо, че те сами по себе си не са пряк израз на принципа за справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД (Решение № 88 от 17.06.2014 г. на ВКС по т. д. № 2974/2013 г., II т. о.).

От страна на ответното дружество е направено възражение за съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, в каквато хипотеза обезщетението може да бъде само намалено, не и изключено. Според т. 7 от Постановление № 17 от 18. XI. 1963 г. на Пленума на ВС, обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. Необходимо е поведението на пострадалия, с което той е създал предпоставки, предизвикал е или е допринесъл за настъпване на увреждането, обективно да се намира в пряка причинно-следствена връзка с настъпилия вредоносен резултат.

В практиката на ВКС (напр. Решение № 15 от 19.02.2020 г. по т.д. № 146/2019 г. ВКС, II т.о.; Решение № 118 от 27.06.2014 г. по т.д. № 3871/2013 г. ВКС, I т.о.; Решение № 33 от 04.04.2012 г. по т.д. № 172/2011 г. ВКС, II т.о.; Решение № 117 от 08.07.2014 г. по т.д. № 3540/2013 г. ВКС, I т.о.; Решение № 57 от 01.08.2018 г. по т.д. № 1677/2017 г. ВКС, I т.о.; Решение № 34 от 15.07.2019 г. по т.д. № 1562/2018 г. ВКС, II т.о.; Решение № 60126 от 19.11.2021 г. по т.д. № 1999/2020 г. ВКС, I т.о. и мн. др.) е посочено, че за определяне наличието и степента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на увреденото при ПТП лице е от значение съществуването на причинна връзка между поведението на пострадалия и на водача на увреждащото МПС, въз основа на която съдът следва да определи обективния принос на всеки един от участниците в конкретното ПТП. При определяне степента на съпричиняване е необходимо да се направи сравнение с поведението на участниците в ПТП, като съразмерността на действията (бездействията) на пострадалите с останалите фактори, причинили произшествието, ще определят и приноса му за настъпването на вредите. При преценка поведението на пострадалия съдът следва да има предвид не само разпоредбата на чл. 20, ал. 2 ЗДвП и завишената отговорност на водача да избере подходяща скорост на движение на управляваното МПС, която би му позволила да спре в зоната на своята видимост при поява на препятствие на пътя, което водачът на съответното МПС е могъл и е бил длъжен да предвиди. След съпоставяне на поведението и действията на всички участници в съответното ПТП и отчитане тежестта на вредоносния резултат, съдът следва да определи конкретния принос за причиняване на съответното ПТП на всеки един от участниците, включително съпричиняване от страна на пострадалия и да

разпредели отговорността за причиняване на деликта.

От страна на ответното дружество са наведени доводи за съпричиняване на вредите от страна на ищеца, изразяващо се в непоставяне на предпазен колел.

Възражението е основателно.

Съгласно разпоредбата на чл. 137а, ал. 1 ЗДвП водачите в моторни превозни средства от категории М1, М2, М3 и N1, N2 и N3, когато са в движение, използват обезопасителните колани, с които моторните превозни средства са оборудвани.

От заключението на вещото лице по приетата съдебно-автотехническа експертиза, което съдът изцяло кредитира, се установи, че процесният лек автомобил е с дата на първа регистрация 16.06.2008 г. и е снабден фабрично с предпазен колел за мястото на водача.

Съгласно заключението на приетата комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза и заключението на приетата съдебно-медицинска експертиза, които съдът изцяло кредитира, при установения механизъм на ПТП и получените травми от ищеца, поставянето на предпазен колел не би довело до установените травми или до такава степен. Съобразявайки, че при челен удар с ниски скорости, какъвто е процесният, предпазният обезопасителен колел е ефективен до 60-80%, както и посоченото от вещите лица, че механизмът на получаване на травматичните увреждания са в следствие на плъзгане на тялото на пострадалия напред и удар в предните части на автомобила, съдът приема, че ищецът не е имал поставен обезопасителен колел. Предвид изложеното, съдът счита, че поведението на ищеца е допринесло за настъпване на вредоносния резултат и са налице предпоставки обезщетението да бъде намалено съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД.

В трайната практика на ВКС (Решение № 45/15.04.2009 г. по т.д. № 525/2008 г. на ВКС, II т.о.; Решение № 206/12.03.2010 г. по т.д. № 35/2009 г. на ВКС, II т.о.; Решение № 58/29.04.2011 г. по т.д. № 623/2010 г. на ВКС, II т.о.; Решение № 16/04.02.2014 г. по т.д. № 1858/2013 г. на ВКС, II т.о, Решение № 60154/20.01.2022 г. по т.д. № 1071/2020 г. I т.о и мн. други), се приема, че само по себе си нарушението на установените в ЗДвП и ППЗДвП правила за движение по пътищата не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото се за същия обезщетение. Необходимо е нарушението да е в пряка причинна връзка с настъпилния вредоносен резултат, т.е. последният да е негово следствие, тъй като приложението на правилото на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на увреждането. Застъпено е становището, че приносът трябва да е конкретен - да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива от страна на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем.

При извод, че поведението на пострадалия е в причинна връзка с настъпването на злополуката и основание за приложение на разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД за намаляване на обезщетението, съдът следва да съобрази степента на приноса за настъпването на вредите. Това предполага съпоставяне на поведението на увредения с това на делинквента и отчитане тежестта на допуснатите от всеки нарушения, довели до настъпване на вредоносния резултат.

Паралелът и сравнението на поведението на участниците в движението, с оглед задълженията, които всеки е длъжен да съблюдава, ще обоснове конкретната за всеки случай преценка за реалния принос и разпределянето на отговорността за причиняването на деликта- Решение № 117/08.07.2014 г. по т.д. № 3540/2013 г. I т.о ВКС.

От заключението на вещото лице по приетата авто-техническа експертиза се установи, че ПТП е настъпило при ограничена видимост от висока дървесна и ниска храстовидна растителност, силно намалена от смесен валеж от дъжд, примесен със сняг, както и навлизане от водача на лек автомобил Опел Астра в лентата за насрещно движение, без да се убеди, че има друг участник в движението, движещ се в лентата за насрещно движение, при условия на ограничена и намалена видимост и мокра/заснежена настилка. ПТП е било непредотвратимо чрез спиране, тъй като сумата от „опасните зони“ 29 м. е по-голяма от взаимното им отстояние в момента, когато и за двамата водачи видимостта не е била вече ограничена- 20-25 метра. Допуснатите от застрахования при ответното дружество водач нарушения на правилата за движение превишават по тежест нарушението на увреждения и относителното им значение като причина за настъпването на произшествието е по-високо по степен. Поради това, приносът на пострадалия за настъпването на вредите следва да бъде определен в размер на 20%.

За извършване на преценка от страна на съда за адекватното обезщетяване на ищеца за претърпените от него в резултат на ПТП неимуществени вреди, съдът следва да съобрази както характера и вида на травматичните увреждания, установени въз основа на медицинската документация, приложена към делото и заключението на съдебно-медицинската експертиза, така и реално претърпените болки и страдания в резултат на процесното ПТП. Съществен е въпроса за интензитета на претърпените физически болки и страдания, включително и тяхната продължителност, както в периода от настъпване на увреждането, така и в периода на възстановяване, включително и досега. Свидетелите Б. и М. сочат, че три- четири месеца ишецът имал непрекъснато нужда от помощ, не можел да се храни, да става и да се облича, като през същия период ползвал обезболяващи. След катастрофата бил променен -нервен, избухлив. От заключението на вещото лице по приетата и неоспорена от страните съдебно-медицинска експертиза, се установи, че травматичното увреждане счупване на ацеталбулума от лява тазобедрена става, по своя медико-биологичен критерий му е причинило трайно затруднение движението на левия долен крайник за около една година, като този период включва оперативното - мануално лечение, времето на имобилизация от около два месеца и последващо раздвижване, до възстановяване на основната функция на крайника за ходене и съответно възстановена трудоспособност. Счупването е свързано с болки и страдания силни по време на и след произшествието и при мануалното му наместване на 20.04.2021 г. и постепенно намаляващи във времето на горепосочения срок от една година, за възстановяване основната функция на крайника за ходене. При определяне на дължимото обезщетение съдът изхожда и от икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането (2021 г.), установените лимити на отговорност на застрахователя към този момент и обществено-икономическите условия в страната.

С оглед на изложеното по-горе и при съобразяване на проведеното лечение и обстоятелството, че установеното травматично увреждане е причинило трайно затруднение движението на левия долен крайник за около една година, включително имобилизация около два месеца и последващо раздвижване до възстановяване на основната функция на крайника за ходене и съответно възстановена трудоспособност, както и че счупването е свързано с болки и страдания силни по време на и след произшествието и при мануалното му наместване на 20.04.2021 г. и постепенно намаляващи, включително и към настоящия момент, от друга страна, възрастта на пострадалия (53 години) към датата на ПТП и икономическите условия в страната към същия момент и изминалия период от около две години и половина от датата на ПТП, съдът намира, че справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди е в размер на 45000,00 лв., с оглед приетото съпричиняване от 20%, на ищеца следва да се присъди обезщетение в размер на 36000,00 лв., а за разликата до 50000,00 лв., следва да се отхвърли като неоснователен.

Предвид изложеното иска в частта относно претърпени от ищеца неимуществени вреди е основателен до размера на 36000,00 лв., над уважения размер от 36000,00 лв. до пълния предявен размер от 50000,00 лв. следва да бъде отхвърлен.

Ищецът претендира присъждането на законна лихва върху обезщетението от 19.04.2021 г. до окончателното изплащане. В хипотезата на пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ в застрахователната сума по чл. 429 КЗ се включва дължимото от застрахования спрямо увреденото лице обезщетение за забава за периода от момента на уведомяване на застрахователя, респ. предявяване на претенцията от увреденото лице пред застрахователя, а не и от момента на увреждането – вж. Решение № 167/30.01.2020 г. по т.д. № 2466/2018 г. на ВКС, II т.о., Решение № 128/04.02.2020 г. по т.д. № 2466/2018 г. на ВКС, I т.о., Решение № 50043/06.06.2023 г. по т.д. № 53/2022 г. на ВКС, I т.о., Решение № 50001/03.02.2023 г. по т.д. № 2530/2021 г. на ВКС, I т.о. Процесното ПТП е настъпило на 19.04.2021 г., ищецът е заявил претенция пред застрахователя на 25.05.2021 г. За периода от датата на деликта - 19.04.2021 г. до предявяване на претенцията пред застрахователя - 25.05.2021 г., обезщетението за забава върху обезщетението за претърпените вреди се дължи от делинквента на осн. чл. 86 ЗЗД, но не се покрива от застрахователното обезщетение, дължимо от застрахователя на основание застрахователния договор, поради което прекият иск по чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащане от застрахователя на обезщетение за забава за периода от 19.04.2021 г. до 24.05.2021 г. е неоснователен. На осн. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ застрахователят следва да покрие спрямо увреденото лице отговорността на делинквента за дължимата лихва за забава от датата на предявяване на претенцията от увреденото лице, т. е. от 25.05.2021 г., а след изтичане на срока по чл. 496, ал. 1 КЗ и при липса на произнасяне и плащане на обезщетение от застрахователя, дължи законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди за собствената си забава.

Неоснователно е възражението по чл. 15 НК от ответната страна. Случайното събитие е такова обстоятелство, което е непредвидимо и непредотвратимо по своя характер, какъвто не е настоящия случай. Процесното ПТП е било непредотвратимо чрез спиране, тъй като сумата от „опасните зони“ 29

м. е по-голяма от взаимното им отстояние в момента, когато и за двамата водачи видимостта не е била вече ограничена- 20-25 метра, но причината за ПТП не е от технически характер, а от субективен- неправилно техническо действие от страна на водача на лек автомобил Опел Астра, поради което не е налице и един от елементите на състава по чл. 15 НК, което изключва случайния характер на деяването.

По отношение на разноските и дължимите държавни такси:

Страните са поискали присъждане на разноски. С оглед изхода на спора ответникът следва да заплати разноски на ищеца съобразно уважената част от иска. Съгласно разпоредбата на чл. 38, ал. 2 ЗА адвокатът има право на адвокатско възнаграждение за оказваната от него правна помощ и съдействие в случаите по чл. 38, ал. 1, т. 1- т. 3 ЗА, когато насрещната страна е осъдена за разноските, като в този случай съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗА и осъжда другата страна да го заплати. Следователно, за да упражни правото си на присъждане на адвокатско възнаграждение е необходимо адвокатът да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие и в него да е посочено, че помощта се предоставя безплатно на някое от основанията по чл. 38, ал. 2 ЗА. В случая по делото е представен договор за правна защита и съдействие, сключен между ищеца и адв. Т. Г., в който е посочено, че основаниято за предоставяне на безплатна помощ е чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. Размерът на възнаграждението следва да се определи от съда по реда на Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните адвокатски възнаграждения. Определено по реда на чл. 7, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1, адвокатското възнаграждение е в размер на 3348,00 лв. съобразно уважената част от иска.

Ответникът следва да заплати на ищеца сумата от 360,00 лева, представляваща сторени разноски за възнаграждение на вещи лица съобразно уважената част от иска.

Ответникът има право на разноски съобразно отхвърлената част на иска. Ответникът е представил списък със сторени разноски в размер на 5640,00 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение с ДДС и 840,90 лв.- разноски за възнаграждение на вещи лица. От страна на ищеца е направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение по чл. 78, ал. 5 ГПК. Възражението е неоснователно. Договореното и заплатено адвокатско възнаграждение без ДДС 4700,00 лв. е около минимума, определен в Наредба № 1, който е 4650,00 лв. Съобразно изхода на делото, ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника сторени разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1579,20 лв. с ДДС и 235,45 лв. – възнаграждение на вещи лица или общо разноски в размер на 1814,65 лв.

В производството по делото ищецът е освободен от заплащането на държавна такса, поради което ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати по сметка на ОС- Благоевград сумата от 1440,00 лв. държавна такса.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**“, представлявано от С.П. и К.К. на основание чл. 432, ал. 1 КЗ да заплати на Г. П. А., ЕГН *****, чрез адв. Т. Г., съдебен адрес: гр. София, ж.к. „***“ сумата от 36000,00 лева (тридесет и шест хиляди лева), представляваща претърпени неимуществени вреди под формата на понесени болки и страдания, вследствие на ПТП от 19.04.2021 г., причинено при управление на застрахован при ответника л.а. марка „Опел“, модел „Астра“ с рег. № СА ***, ведно със законната лихва, считано от 25.05.2021 г. до окончателното изплащане на сумата, като отхвърля иска за разликата над уважения размер от 36000,00 лева до предявения размер от 50000,00 лева и за законната лихва от 19.04.2021 г. до 24.05.2021 г., като неоснователен.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**“, представлявано от С.П. и К.К. да заплати на адвокат Т. Г., съдебен адрес: гр. София, ж.к. „***“ сумата от 3348,00 лева (три хиляди триста четиридесет и осем лева), представляваща минимално адвокатско възнаграждение, на основание чл. 38, ал. 2 ЗА за осъществена защита и процесуално представителство по настоящото дело, по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА, определено от съда на основание чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/2004 г. за минималните адвокатски възнаграждения съобразно уважената част от иска.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**“, представлявано от С.П. и К.К. на основание чл. 432, ал. 1 КЗ да заплати на Г. П. А., ЕГН *****, чрез адв. Т. Г., съдебен адрес: гр. София, ж.к. „***“ сумата от 360,00 лева (триста и шестдесет лева), представляваща сторени разноски съобразно уважената част от иска.

ОСЪЖДА Г. П. А., ЕГН *****, чрез адв. Т. Г., съдебен адрес: гр. София, ж.к. „***“ да заплати на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**“, представлявано от С.П. и К.К. сумата от 1814,65 лева (хиляда осемстотин и четиринадесет лева и шестдесет и пет стотинки), представляваща сторени разноски съобразно отхвърлената част от иска.

Банкова сметка, по която може да бъде преведена присъдената сума: „обединена българска банка“ АД, IBAN: BG 87 UBBS ***.

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал. 6 ГПК ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „**“, представлявано от С.П. и К.К. да заплати по сметка на Окръжен съд - Благоевград сумата от 1440,00 лева (хиляда четиристотин и четиридесет лева), представляваща държавна такса върху уважената част от иска, както и сумата от 5,00 лева (пет лева) в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Решението може да се обжалва в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд - София.

Съдия при Окръжен съд – Благоевград: _____